

CUPRINS

ABREVIERI	15
INTRODUCERE	19
CAPITOLUL I. ARHITECTURA UNIUNII EUROPENE.....	23
SECȚIUNEA 1. UNIUNEA EUROPEANĂ – CEL MAI COMPLEX PROCES DE INTEGRARE REGIONALĂ	23
1.1. Primele proiecte de organizare politică a unei Europe unite.....	23
1.2. Înființarea și premisele înființării Comunităților Europene	25
1.3. Crearea Comunităților Europene.....	26
1.4. Evoluția Comunităților Europene.....	26
SECȚIUNEA 2. MODIFICĂRILE ADUSE PRIN TRATATUL DE LA LISABONA SISTEMULUI INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE	29
2.1. Tratatul de la Lisabona – o etapă importantă în evoluția Uniunii Europene.....	29
2.2. Uniunea Europeană a dobândit personalitate juridică.....	31
2.3. Consiliul European - instituție comunitară după Tratatul de la Lisabona	31
2.4. Redenumirea Consiliului Uniunii Europene și introducerea Înaltului Reprezentant.....	35
CAPITOLUL II. STATUTUL ACORDURILOR DE ASOCIERE ÎN CADRUL IZVOARELOR DREPTULUI UNIUNII EUROPENE	37
SECȚIUNEA 1. IMPORTANȚA ȘI CLASIFICAREA IZVOARELOR DREPTULUI UNIUNII EUROPENE.....	37
SECȚIUNEA 2. DREPTUL PRIMAR AL UNIUNII EUROPENE (IZVOARELE PRINCIPALE).....	38
2.1. Tratatul de constituire a Comunităților Europene.....	38
2.2. Tratatul și acordurile de modificare a tratatelor inițiale.....	38
2.3. Acordurile de aderare	39

2.4. Convențiile și protocoalele anexă	39
2.5. Actele comunitare supuse aprobării statelor membre	39
SECȚIUNEA 3. DREPTUL DERIVAT AL UNIUNII EUROPENE (IZVOARELE SECUNDARE)	40
3.1. Regimul juridic al regulamentelor.....	40
3.2. Regimul juridic al directivelor	40
3.3. Regimul juridic al deciziilor.....	41
3.4. Condiția juridică a avizele și recomandărilor.....	41
SECȚIUNEA 4. IZVOARELE COMPLEMENTARE	42
4.1. Principiile generale de drept.....	42
4.2. Acordurile internaționale.....	42
4.2.2. Acordurile încheiate de statele membre	43
4.3. Dreptul internațional general.....	45
4.4. Jurisprudența	45
SECȚIUNEA 5. IERARHIA IZVOARELOR DREPTULUI UNIUNII EUROPENE	46
CAPITOLUL III. ACORDURILE INTERNAȚIONALE ÎNCHEIATE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE	47
SECȚIUNEA 1. ACORDURILE INTERNAȚIONALE ALE EURATOM	47
SECȚIUNEA 2. ACORDURI INTERNAȚIONALE ÎNCHEIATE DE UE CU STATE TERȚE	48
2.1. Parteneriatul Uniunii Europene cu SUA	48
2.2. Parteneriatul Uniunii Europene cu Canada	53
SECȚIUNEA 3. ACORDURI INTERNAȚIONALE ÎNCHEIATE CU ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE	54
3.1. Cadrul juridic al parteneriatului Uniunii Europene cu NATO	54
3.2. Demersurile și instrumentele juridice ce au condus la integrarea UEO în UE	57
3.3. Ansamblul de acorduri internaționale ce reglementează asocierea dintre Uniunea Europeană și Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS).....	60
3.4. Cadrul juridic internațional al cooperării dintre Uniunea Europeană și Consiliul Europei	63

SECȚIUNEA 4. ACORDURILE ÎNCHEIATE DE ROMÂNIA CU COMUNITĂȚILE/ UNIUNEA EUROPEANĂ.....	66
4.1. Structura Tratatului de Aderare.....	69
4.2. Clauzele și declarațiile anexate	70
4.3. Finalitatea procesului de aderare.....	71
SECȚIUNEA 5. PROCEDURA ÎNCHEIERII ACORDURILOR INTERNAȚIONALE	72
5.1. Procedura anterioară adoptării Tratatului de la Lisabona	72
5.2. Procedura încheierii acordurilor internaționale conform dispozițiilor Tratatului de la Lisabona.....	74
SECȚIUNEA 6. STABILIREA NATURII JURIDICE A ACORDURILOR INTERNAȚIONALE ÎNCHEIATE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE	76
CAPITOLUL IV. SPECIFICUL ACORDURILOR EUROPENE DE ASOCIERE ȘI APLICABILITATEA EXTINSĂ A ACESTORA.....	79
SECȚIUNEA 1. EVOLUȚIA ȘI ÎNCHEIEREA ACORDURILOR EUROPENE.....	79
1.1. Caracteristicile și conținutul Acordurilor Europene.....	80
SECȚIUNEA 2. SPONSORIZAREA ACORDURILOR EUROPENE PRIN PROGRAME DE ASISTENȚĂ.....	82
SECȚIUNEA 3. INSTRUMENTELE FINANCIARE UTILIZATE	84
3.1. Caracteristicile și modul de funcționare al PHARE.....	84
3.1.1. <i>Programele naționale</i>	85
3.1.2. <i>Cooperarea transfrontalieră (CBC)</i>	85
3.1.3 <i>Programele multi-statale și orizontale</i>	86
3.2. Reglementarea și rolul SAPARD în cadrul instrumentelor de asistență financiară.....	87
3.3. Reglementarea și rolul ISPA în cadrul instrumentelor de asistență financiară	88
3.4. Redefinirea instrumentelor de asistență financiară în cadrul IPA	89
SECȚIUNEA 4. ACORDURI EUROPENE „CLASICE” – CU ȚĂRI DIN FOSTUL BLOC COMUNIST.....	92
4.1. Parteneriatul Estic, un nou cadru de cooperare	95

SECȚIUNEA 5. PROCESUL DE STABILIZARE ȘI ASOCIERE (ȚĂRILE DIN BALCANII DE VEST)	97
5.1. Cadrul juridic prin care s-a realizat și a evoluat asocierea Croației la Uniunea Europeană.....	98
5.1.1. Aderarea Croației la UE.....	103
5.2. Parteneriatul UE - Bosnia și Herțegovina	104
5.3. Asocierea Fostei Republicii Iugoslave a Macedoniei la Uniunea Europeană.....	106
5.4. Asocierea dintre Muntenegru și Uniunea Europeană.....	108
5.5. Cadrul de asociere a Serbiei la Uniunea Europeană.....	109
SECȚIUNEA 6. CADRUL JURIDIC CE REGLEMENTEAZĂ PARTENERIATUL UNIUNEA EUROPEANĂ-TURCIA	111
CAPITOLUL V. CADRUL JURIDIC PENTRU PARTENERIATUL MEDITERANEAN ȘI PENTRU ASOCIEREA CU GRUPURI DE STATE	122
SECȚIUNEA 1. PARTENERIATUL EURO-MEDITERANEAN.....	122
1.1 Evoluția parteneriatului euro-mediteranean	122
1.2. Contribuția Procesului de la Barcelona	126
1.2.1 Aproximarea juridico-politică.....	126
1.3. Integrarea economică	128
1.4. Uniunea pentru Mediterana	130
1.4.1. Originile	130
1.4.2. Perspective	132
1.5. Concluzii privind parteneriatul euro-mediteranean.....	134
SECȚIUNEA 2. ACORDURI DE ASOCIERE CU GRUPURI DE STATE.....	134
2.1. Fundamentul juridic și obiectivele acestor acorduri.....	134
2.2. Asocierea dintre Uniunea Europeană și țările în curs de dezvoltare din Africa, Zona Caraibelor și Pacific (ACP)	135
2.2.1. Convențiile de la Lome.....	135
2.2.2. Acordul de la Cotonou	136
SECȚIUNEA 3. AJUTORUL UMANITAR, COOPERAREA ȘI COLABORAREA CU ȚĂRILE ȘI TERITORIILE DE PESTE MĂRI	138

CAPITOLUL VI. PROCESUL DE ASOCIERE ROMÂNIA-COMUNITĂȚILE EUROPENE/UNIUNEA EUROPEANĂ.....	142
SECȚIUNEA 1. EVOLUȚIA RELAȚIILOR DINTRE ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ.....	142
1.1. Relațiile dintre Republica Socialistă România și Comunitatea Europeană (1967-1990).....	142
1.2. Relațiile dintre România și Comunitatea Europeană între anii 1990-1993	145
1.3. Relațiile dintre România și Uniunea Europeană între anii 1993-2006.....	146
1.4. Asistența acordată României în perioada 1980-2007.....	150
1.4.1. Asistența acordată României în cadrul programului PHARE.....	151
1.4.2. Asistența acordată României în cadrul programului ISPA.....	152
1.4.3. Asistența acordată României în cadrul programului SAPARD.....	152
2.1. Consiliul de Asociere	154
2.2. Comitetul de Asociere.....	155
2.3. Comitetul Parlamentar de Asociere.....	155
SECȚIUNEA 3. EVOLUȚIA RELAȚIILOR ROMÂNIEI CU UNIUNEA EUROPEANĂ DUPĂ ASOCIERE.....	156
3.1. Procesul de armonizare a legislației României cu acquis-ul comunitar	156
CAPITOLUL VII. ADERAREA ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ. TRATATUL DE ADERARE. CONSECINȚE. PERSPECTIVE	160
SECȚIUNEA 1. TRATATUL DE ADERARE.....	160
1.1. Prezentarea generală a tratatului	160
1.2. Structura și conținutul Tratatului de aderare	161
1.2.1. <i>Părțile Generale</i>	161
1.2.2. <i>Declarațiile anexate Tratatului de aderare au caracter politic și nu produc efecte juridice</i>	165
1.2.3. <i>Anexele</i>	166
1.3. Lista perioadelor de tranziție cuprinse în Tratatul de aderare a României la UE	166
1.3.1. <i>Capitolul 2 – Libera circulație a persoanelor</i>	166
1.3.2. <i>Capitolul 3 – Libera circulație a serviciilor</i>	167

1.3.4. Capitolul 6 – Politica în domeniul concurenței	168
1.3.5. Capitolul 7 – Agricultură	168
1.3.6. Capitolul 9 – Politica în domeniul transporturilor	169
1.3.7. Capitolul 10 – Impozitarea	169
1.3.8. Capitolul 14 – Energia	171
1.3.9. Capitolul 22 – Protecția mediului înconjurător	171
1.3.10. Capitolul 6 – Politica în domeniul concurenței	175
1.3.11. Capitolul 24 Justiție și Afaceri Interne	175
1.4. Elemente de noutate	177
SECȚIUNEA 2. CONSECINȚE ȘI PERSPECTIVE ALE INTEGRĂRII ROMÂNIEI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.....	177
2.1. Efectele primelor contacte cu Comunitatea Europeană	177
2.2. Efectele resimțite de România în perioada de pre-aderare	179
2.3. Efectele resimțite de România după aderarea efectivă.....	181
2.4. Impactul aderării României asupra Uniunii Europene	183
2.5. Avantaje ale aderării la Uniunea Europeană	183
2.5.1. Stabilirea unor standarde ridicate	183
2.5.2. Cetățenia europeană	184
2.5.3. Agricultură și dezvoltarea rurală.....	185
2.5.4. Sprijinul financiar comunitar.....	185
2.5.5. Monedă unică. Euro.....	188
2.5.6. Speranța creșterii nivelului de trai.....	188
2.6. Principalele probleme ridicate de aderarea la Uniunea Europeană	189
2.6.1. Capacitatea administrativă și gestionarea fondurilor	189
2.6.2. Restructurarea economică și administrativă	189
2.6.3. Agricultură și dezvoltare rurală.....	190
2.6.4. Posibile riscuri legate de securitate.....	190
2.6.5. Problema aderării României la Acordul Schengen.....	191
SECȚIUNEA 3. CONCLUZII PRIVIND ADERAREA ROMÂNIEI LA UE	192

CONCLUZII. TIPURI DE ACORDURI DE ASOCIERE. PROPUNERI.....	197
BIBLIOGRAFIE	201
1. Tratatе, monografii, cursuri.....	201
2. Studii și articole de specialitate.....	205
3. Documente internaționale	207
4. Surse internet.....	208